

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 72/2010-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. apríla 2010 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza prerokoval sťažnosť M. K., S., zastúpeného advokátom JUDr. M. S., P., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Svidník v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 91/2003, za účasti Okresného súdu Svidník, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. K. na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej

lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Svidník v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 91/2003 porušené boli.

2. Okresnému súdu Svidník prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 91/2003 konal bez zbytočných prietáhov.

3. M. K. priznáva finančné zadostučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Svidník povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Svidník je povinný uhradiť M. K. trovy konania v sume 245,70 € (slovom dvestoštyridsaťpäť eur a sedemdesiat centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. M. S., P., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. septembra 2009 doručená sťažnosť M. K., S. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. S., P., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Svidník (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 91/2003.

Sťažovateľ v procesnom postavení poškodeného k priebehu trestného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 2 T 91/2003, v ktorom namieta porušenie svojich práv, uvádza:

„Dňa 2. 5. 2003 napadla na Okresný súd Svidník obžaloba prokurátora Okresnej prokuratúry Svidník na obžalovanú JUDr. M. G., bytom B., pre skutok právne kvalifikovaný

ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005, podľa ktorého sa mal obž. JUDr. M. G. dopustiť tak, že hoci ako referent pre právnu agendu na úseku lesného hospodárstva a poľovníctva, oddelenia štátnej správy lesného hospodárstva, odboru štátnej správy lesného hospodárstva Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky, nemohla ovplyvňovať poskytovanie dotácií zo Štátneho fondu zveľaďovania lesa Slovenskej republiky, nezisteného dňa v mesiaci november 1996 v H. prisľúbila M. K., že dotáciu v sume 10.000.000,- Sk z uvedeného štátneho fondu vybaví, za čo požiadala províziu vo výške 5 % z vybavenej dotácie, pričom nezisteného dňa v apríli 2007 províziu v sume 500.000,- Sk v detskej izbe jeho rodinného domu č. 16 v obci M., okr. S., prevzala, no ku škode M. K. dotáciu nevybavila, ani v tomto smere nevykonala žiadnu činnosť.

Sťažovateľ je v predmetnej trestnej veci v procesnom postavení poškodeného, ktorý si uplatnil nárok na náhradu škody vo výške 200.000,- Sk, nakoľko z vyplatenej sumy vo výške 500.000,- Sk mu obž. JUDr. M. G. vrátila sumu 300.000,- Sk. Tento nárok na náhradu škody si sťažovateľ ako poškodený uplatnil ešte v prípravnom konaní, ktoré začalo uznesením o začatí trestného stíhania zo dňa 10. 5. 2000.“

Ďalej sťažovateľ uviedol, že „Okresný súd Svidník po podaní obžaloby vykonal nasledovné úkony:

- dňa 26. 6. 2003 vydal trestný rozkaz, ktorým obv. JUDr. M. G. uznal vinnou zo spáchania trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005

- dňa 10. 7. 2003 bol obv. JUDr. M. G. podaný odpor proti trestnému rozkazu

- Okresný súd Svidník vykonal hlavné pojednávanie dňa 22. 7. 2003, 26. 8. 2003, 6. 10. 2003, 10. 11. 2003, 14. 1. 2004, 11. 2. 2004, 28. 6. 2004, 24. 8. 2004, 3. 9. 2004, 28. 9. 2004, 2. 11. 2004, 18. 3. 2005, 6. 5. 2005, 30. 5. 2005, 17. 8. 2005, 24. 10. 2005, 4. 11. 2005, 16. 11. 2005, 12. 12. 2005, 15. 12. 2005.“

Sťažovateľ napokon uviedol, že „Dňa 15. 12. 2005 Okresný súd Svidník vyhlásil odsudzujúci rozsudok, ktorým uznal obž. JUDr. M. G. za vinnú zo spáchania trestného činu

podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005, uložil jej trest a zaviazal obž. JUDr. M. G. nahradiť poškodenému škodu vo výške 200.000,- Sk.

Na základe odvolania obž. JUDr. M. G. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd na neverejnom zasadnutí konanom dňa 14. 3. 2006 zrušil rozsudok Okresného súdu Svidník sp. zn. 2 T 91/03 zo dňa 15. 12. 2005 a vrátil vec na ďalšie konanie Okresnému súdu Svidník.

Okresný súd Svidník po zrušení rozsudku zo dňa 15. 12. 2005 a vrátení veci na ďalšie konanie vykonal nasledovné úkony:

- *Okresný súd Svidník vykonal hlavné pojednávanie dňa 2. 6. 2006, 23. 6. 2006, 21. 7. 2006, 4. 9. 2006, 24. 11. 2006, 13. 12. 2006, 2. 2. 2007, 9. 3. 2007, 28. 3. 2007, 8. 6. 2007, 20. 7. 2007, 24. 8. 2007...*

Dňa 27. 8. 2007 Okresný súd Svidník vyhlásil odsudzujúci rozsudok, ktorým uznal obž. JUDr. M. G. za vinnú zo spáchania trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005, uložil jej trest a zaviazal obž. JUDr. M. G. nahradiť poškodenému škodu vo výške 200.000,- Sk.

Na základe odvolania obž. JUDr. M. G. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd na neverejnom zasadnutí konanom dňa 5. 3. 2008 zrušil rozsudok Okresného súdu Svidník sp. zn. 2 T 91/03 zo dňa 27. 8. 2007 a vrátil vec na ďalšie konanie Okresnému súdu Svidník.

Okresný súd Svidník po zrušení rozsudku zo dňa 27. 8. 2007 a vrátení veci na ďalšie konanie vykonal nasledovné úkony:

- *Okresný súd Svidník vykonal hlavné pojednávanie dňa 5. 5. 2008, 4. 6. 2008, 11. 7. 2008, 8. 8. 2008 a 5. 9. 2008.*

Dňa 5. 9. 2008 Okresný súd Svidník vyhlásil oslobodzujúci rozsudok, ktorým oslobodil obž. JUDr. M. G. spod obžaloby pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005 a odkázal poškodeného so svojím nárokom na náhradu škody na konanie o občianskoprávných veciach.

Na základe odvolania prokurátora Krajský súd v Prešove ako odvolací súd na neverejnom zasadnutí konanom dňa 18. 11. 2008 zrušil oslobodzujúci rozsudok Okresného súdu Svidník sp. zn. 2 T 91/03 zo dňa 5. 9. 2008 a vrátil vec na ďalšie konanie Okresnému súdu Svidník.

Okresný súd Svidník po zrušení rozsudku zo dňa 5. 9. 2008 a vrátení veci na ďalšie konanie vykonal nasledovné úkony:

- *Okresný súd Svidník vykonal hlavné pojednávanie dňa 30. 1. 2009 a 15. 6. 2009.*“.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd vykonávaním nehospodárnych, neefektívnych úkonov, ako aj nedôsledným postupom pri vedení namietaného súdneho konania neprimerane predlžuje jeho trvanie. Za neefektívny a nehospodárny sťažovateľ označil postup okresného súdu pri predvolávaní obžalovanej na hlavné pojednávanie (ktorá buď neprevzala predvolanie na hlavné pojednávanie, alebo sa z rôznych dôvodov vždy ospravedlnila, resp. sa ospravedlnil jej obhajca) a zabezpečovaní jej účasti na pojednávaní, keď okresný súd podľa názoru sťažovateľa nevyužil všetky možnosti dané mu Trestným poriadkom účinným do 31. decembra 2005. V dôsledku toho *„úkony Okresného súdu Svidník boli síce kvantitatívne početné, avšak neboli ničím efektívne. Tým, že Okresný súd Svidník nepostupoval rázne a nezabezpečil účasť obž. JUDr. M. G. dostupnými právnymi prostriedkami v zmysle Trestného poriadku, spôsobil svojím postupom zbytočné prietahy.“*

V súvislosti s tým sťažovateľ poukázal, že hoci predmetná trestná vec si vyžiadala rozsiahle dokazovanie, toto dokazovanie bolo vykonané len na niekoľkých pojednávaniach, *„pričom ostatných cca 30 pojednávani sa javí ako zbytočných“*. Okresný súd však podľa názoru sťažovateľa koná zdĺhavo, neefektívne, o čom svedčí skutočnosť, že *„až po 9 rokoch od začatia trestného stíhania a 6 rokoch po podaní obžaloby predvolal na hlavné pojednávanie dňa 30. 1. 2009 päť doposiaľ nevypočutých svedkov, ktorých bolo možné predvolať a vypočuť k zásadným veciam skôr, čo tiež nemožno považovať za správny a efektívny postup súdu“*. Sťažovateľ zdôrazňuje, že *„predmetná trestná vec trvá od roku 2000 a nie je do dnešného dňa právoplatne skončená...“*.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol nálezom tak, že v ňom vysloví porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 91/2003, prizná mu finančné zadost'učinenie v sume 6 638,78 € a úhradu trov konania v sume 245,70 €.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 72/2010-12 z 18. februára 2010 ju prijal na ďalšie konanie.

Na výzvu ústavného súdu účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Na tomto základe ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predseda okresného súdu na základe výzvy ústavného súdu v prípise sp. zn. 1 SprO/116/2010 z 9. marca 2010 doručenom ústavnému súdu 12. marca 2010 predložil podrobný rozbor predmetnej trestnej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 2 T 91/2003. V prípise okrem iného uviedol:

„Trestná vec proti obžalovanej JUDr. M. G., pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., napadla dňa 12. mája 2003 a je vedená na tunajšom súde pod sp. zn. 2 T 91/2003.

Dňa 26. 6. 2003 súd vydal v tejto veci trestný rozkaz, proti ktorému obžalovaná podala dňa 10. 7. 2003 odpor. Z tohto dôvodu vo veci bolo určené hlavné pojednávanie na deň 22. 7. 2003, ktoré ale bolo odročené na deň 26. 8. 2003, nakoľko u obžalovanej doručenie na hlavné pojednávanie nebolo vykázané. V tejto trestnej veci bolo nariadených viacero hlavných pojednávanií na ktoré sa nedostavili jednak obžalovaná, prípadne obhajca, ale aj poškodený, teda sťažovateľ M. K., prípadne predvolaní svedkovia, ktorí svoju neprítomnosť riadne ospravedlnili. Niektorí svedkovia majú trvalý pobyt v Českej republike a pre vek a chorobu sa na hlavné pojednávanie nemohli dostaviť. Preto títo svedkovia boli vypočutí dožiadaným súdom. Týkalo sa to aj niektorých svedkov, ktorí majú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky. Podotýkam, že sťažovateľ sa na hlavné pojednávanie nedostavil v dňoch 6. 10. 2003, 11. 2. 2004, 24. 8. 2004, 3. 9. 2004, 2. 11. 2004, 18. 3. 2004, 6. 5. 2005, 17. 8. 2005, 24. 10. 2005, 4. 11. 2005, 16. 11. 2005 a 12. 12. 2005, kedy bol vynesovaný rozsudok. Tento rozsudok bol rozhodnutím Krajského súdu v Prešove dňa 14. 3. 2006 zrušený a vec bola vrátená súdu na nové prejednanie

a rozhodnutie. Podobne bola táto vec zrušená Krajským súdom v Prešove dňa 5. 3. 2008, 18. 11. 2008 a 11. 8. 2009. Následne bolo potrebné vypočuť niektorých svedkov a to dožiadaným súdom

V niektorých prípadoch odročenie hlavného pojednávania zapríčinil sám sťažovateľ jednak svojou neprítomnosťou na hlavnom pojednávaní. Boli tu aj iné príčiny. Napríklad na hlavnom pojednávaní konanom dňa 11. 7. 2008 navrhol vypočuť ďalších svedkov ktorí v prípravnom konaní vôbec neboli vypočutí. Aj v danom prípade bolo potrebné pojednávanie niekoľkokrát odročiť nakoľko svedkovia na hlavné pojednávanie sa nedostavili a svoju neprítomnosť riadne ospravedlnili. Na druhej strane ale sťažovateľ mal možnosť už skôr navrhnúť vypočutie týchto svedkov. Je pravdou, že ako obžalovaná JUDr. M. G. ale aj sťažovateľ sa niekoľkokrát na hlavné pojednávanie nedostavili, ale svoju neprítomnosť riadne ospravedlnili. Súd to akceptoval a preto nemohol im uložiť poriadkovú pokutu alebo zabezpečiť ich predvedenie. To isté sa stalo aj v prípade, že na hlavné pojednávanie sa nedostavili niektorí svedkovia. Súd ale vo veci konal bez prieťahov.“

K vyjadreniu okresného súdu zaujal stanovisko právny zástupca sťažovateľa v podaní doručenom ústavnému súdu 23. marca 2010, v ktorom zotrval na tvrdení, že neefektívnou a nesprávnou činnosťou a postupom okresného súdu v uvedenej trestnej veci boli spôsobené zbytočné prieťahy v konaní, pričom zdôraznil, že „sťažovateľ sa žiadnym spôsobom nepričinil o zbytočné prieťahy Okresného súdu Svidník... je právom sťažovateľa navrhnovať dôkazy v ktoromkoľvek štádiu trestného konania, a nemožno sťažovateľovi pričítať prieťahy v konaní preto, že využil svoje zákonné právo. Potreba vypočutia svedkov vyvstala po tvrdenia obž. JUDr. M. G., ktorá tieto tvrdenia neuviedla v prípravnom konaní, ale išlo o nové tvrdenia uvedené až na hlavnom pojednávaní.“

Ústavný súd zistil, že napadnuté trestné konanie na okresnom súde nie je ku dňu rozhodovania v tejto veci ešte právoplatne skončené.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľ zároveň namietal aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prerokovanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02, IV. ÚS 41/07).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritéria, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

1. Pokiaľ ide o prvé kritérium, ktoré ústavný súd uplatňuje pri preskúvaní sťažností, ktorými sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd konštatoval, že namietané trestné konanie sa vedie proti obžalovanej „... *pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005*“. Po oboznámení sa s vyjadreniami účastníkov a najmä s obsahom vyžiadaného spisu okresného súdu ústavný súd dospel k záveru, že vec ani zo skutkového, ani z právneho hľadiska nevykazuje črty mimoriadnej zložitosti, ktoré by mohli aspoň čiastočne ospravedlniť doterajšiu neprimeranú dĺžku namietaného súdneho konania. V tejto súvislosti ústavný súd vzal na vedomie, že na zložitosť veci nepoukázal ani okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti z 9. marca 2010.

Pri hodnotení povahy preskúmvanej veci ústavný súd vychádzal zo všeobecnej zásady uznávanej aj v judikatúre ESLP, podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citlivého zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného konania spravidla spojený, musí posudzovať prísnejšie (napr. rozsudok ESLP vo veci Bagetta v. Taliansko z 25. júna 1987). V okolnostiach prípadu, keď v predmetnom konaní od doručenia obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Svidník (ďalej len „okresná prokuratúra“) okresnému súdu 12. mája 2003 uplynulo takmer sedem rokov, ústavný súd konštatoval, že okresný súd nebral dostatočným spôsobom do úvahy skutočnosť, že sťažovateľ ako poškodený bol a je v celom priebehu doterajšieho súdneho konania (ku vzneseniu obvinenia voči obžalovanej došlo ešte uznesením vyšetrovateľa z 12. septembra 2000) v stave dlhodobej právnej neistoty.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ má čiastočný podiel na spomalení priebehu napadnutého konania. Z predloženého spisu okresného súdu ústavný súd totiž zistil, že sťažovateľ sa nezúčastnil viacerých hlavných pojednávanií, o ktorých bol upovedomený, pričom jeho účasť na týchto pojednávaniach bola žiaduca z hľadiska zabezpečenia dokazovania. Jeho neprítomnosť na hlavných pojednávaniach bola viackrát dôvodom na ich odročenie. Ústavný súd vzal do úvahy tiež skutočnosť, že sťažovateľ až na hlavnom pojednávaní konanom 11. júla 2008 (po piatich rokoch od začatia konania) navrhol vypočuť ďalších troch svedkov (ktorí v prípravnom konaní vôbec neboli vypočutí), aj keď nesporne mal možnosť tak urobiť už skôr. Negatívny podiel sťažovateľa na doterajšom priebehu namietaného súdneho konania ústavný súd zohľadňoval pri rozhodovaní o sume priznaného finančného zadost'učinenia.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v namietanom súdnom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu.

Ústavný súd z vyžiadaného spisu okresného súdu zistil rovnaký priebeh konania ako uviedol sťažovateľ v sťažnosti. Navyše ústavný súd zistil, že po hlavnom pojednávaní konanom 30. januára 2009 okresný súd na hlavnom pojednávaní konanom 15. júna 2009 vo veci rozhodol v poradí štvrtým rozsudkom, ktorým oslobodil obžalovanú spod obžaloby pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 a 3 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, pričom sťažovateľa ako poškodeného s nárokom na náhradu škody odkázal na konanie vo veciach občianskoprávných. Na základe odvolania podaného okresnou prokuratúrou Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) ako odvolací súd uznesením sp. zn. 6 To 49/09 z 11. augusta 2009 opäť zrušil prvostupňový rozsudok v celom rozsahu a vrátil vec okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol. Predmetné uznesenie bolo okresnému súdu doručené 14. augusta 2009.

Následne okresný súd 9. septembra 2009 nariadil hlavné pojednávanie vo veci na 5. október 2009, ktoré odročil pre účely vykonania dokazovania výsluchom svedkov, dožiadal o výsluch svedkov Okresný súd Zvolen a Okresný súd Bratislava V (prípismi zo 6. októbra 2009), nariadil hlavné pojednávania na 15. január 2010 (odročené pre kolíziu pojednávanií obhajcu obžalovanej), na 27. január 2010 a 12. február 2010, ktoré boli odročené z dôvodu práceneschopnosti obžalovanej (v spise však k tomu nie je pripojené príslušné potvrdenie).

Na základe zisteného prehľadu úkonov okresného súdu ústavný súd konštatuje, že okresný súd síce konal v predmetnej veci v zásade plynulo, avšak takmer celý priebeh napadnutého konania je poznačený neefektívnosťou a nesústredenosťou jeho postupu, čo malo zásadný vplyv na doterajšiu dĺžku napadnutého konania. Aj keď možno na jednej strane konštatovať, že okresný súd v doterajšom priebehu namietaného konania nariad'oval termíny hlavných pojednávanií v krátkodobých intervaloch (jeden až tri mesiace), na druhej strane ich efektívnosť bola veľmi nízka, a to aj preto, že okresný súd nedostatočne využíval donucovacie prostriedky dané mu Trestným poriadkom voči nedisciplinovanosti svedkov (iba v jednom prípade uložil svedkovi poriadkovú pokutu v sume 10 000 Sk), ale aj obžalovanej a jej obhajcovi, ktorí sa vo väčšine prípadov na nariadené hlavné pojednávania nedostavili (ako dôvod ospravedlnenia obžalovaná väčšinou uvádzala práceneschopnosť, obhajca okrem toho aj kolíziu pojednávanií, iné pracovné povinnosti, resp. sa obidvaja ospravedlnili bez uvedenia dôvodu), čo okresný súd akceptoval, a tak väčšina hlavných pojednávanií bola v dôsledku týchto skutočností odročená.

O neefektívnej činnosti okresného súdu v predmetnej veci svedčí napokon aj skutočnosť, že všetky ním vo veci vydané rozsudky (odsudzujúce rozsudky z 15. decembra 2005, z 27. augusta 2007 a oslobodzujúce rozsudky z 5. septembra 2008 a 15. júna 2009) boli odvolacím súdom zrušené ako predčasné a opierajúce sa o neúplné a nejasné skutkové zistenia a boli vrátené prvostupňovému súdu na ďalšie prerokovanie a rozhodnutie.

Krajský súd v ostatnom uznesení sp. zn. 6 To 49/09 z 11. augusta 2009, ktorým zrušil v poradí štvrtý rozsudok okresného súdu z 15. júna 2009, vytkol okresnému súdu, že v poslednom konaní sa dopustil viacerých procesných pochybení pri zaobstarávaní a vykonávaní dôkazov, ale najmä pri ich individuálnom a súhrnom hodnotení. Krajský súd v odôvodnení tohto uznesenia okrem iného uviedol, že *„okresný súd je povinný po každom vykonanom dôkaze, resp. po súhrne vykonaných dôkazov umožniť obžalovanej vyjadriť sa k obsahu tohto dokazovania a v zápisnici o hlavnom pojednávaní toto vyjadrenie zaznamenať. Okresný súd musí vykonať všetky do úvahy prichádzajúce dôkazy a s týmito sa aj zákonným spôsobom vysporiadať. Po prednesení záverečných rečí všetkými procesnými stranami musí súd dať obžalovanej právo posledného slova a jeho doslovné znenie ako posledné slovo zaznamenať v zápisnici o hlavnom pojednávaní. Ak sa tak nestane, ide o podstatné pochybenie, ktoré má za následok aj nezákonnosť meritórneho rozhodnutia. Pri vyhlasovaní rozhodnutia vo veci samej musí byť uvedený aj skutok, paragrafové označenie, podľa ktorého súd rozhodol, resp. ktoré použil v rozhodnutí a tomu zodpovedajúca právna veta. Nie je možné pritom poukázať na skutok uvedený v obžalobe. Prehliadol súd prvého stupňa, že v dožiadaní vypočutí svedkovia neboli správne a zákonne poučení...“*. Ústavný súd konštatuje, že aj vo svojich predchádzajúcich zrušujúcich rozhodnutiach odvolací súd poukazoval na procesné chyby okresného súdu pri vedení hlavných pojednávaní so zreteľom na rešpektovanie práv obžalovanej a poškodeného. Rovnako tak sa krajský súd vo svojich rozhodnutiach stotožňoval s odvolacími námietkami okresného prokurátora.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou a nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Vychádzajúc zo svojich zistení, ako aj svojej konštantnej judikatúry ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade okresný súd v celom doterajšom priebehu namietaného konania, t. j. v období viac ako 6 rokov (ústavný súd vzal do úvahy, že spisový materiál bol z dôvodu podávaných opravných prostriedkov obžalovanou a okresným prokurátorom

mimo dispozičnej sféry okresného súdu približne 5 mesiacov) konal neefektívne a nesústredené, čím spôsobil zbytočné prietahy v konaní, a tým aj porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Keďže namietané súdne konanie v čase rozhodovania ústavného súdu nebolo ešte právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal okresnému súdu, aby v ňom v ďalšom období konal bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje a z akých dôvodov sa ho domáha.

Sťažovateľ žiadal aj o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 6 638,78 € z dôvodov uvedených v sťažnosti. Poukázal najmä na to, že vzniknuté prietahy v postupe okresného súdu mu spôsobujú najmä majetkovú a psychickú ujmu, *„nakoľko v dôsledku dlhotrvajúceho súdneho konania a stavu právnej neistoty mal a má sťažovateľ sťaženie a neistú pozíciu pri vymáhaní škody spôsobenej trestným činom obž. JUDr. M. G.“*.

Pri určovaní výšky finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza EŠLP, keď priznáva spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru, so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 2 T 91/2003, berúc do úvahy aj ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu (povahu veci, správanie sťažovateľa), ako aj skutočnosť, že preskúmané konanie nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 2 000 € za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd rozhodol napokon podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom JUDr. M. S. v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd vychádzajúc z návrhu právneho zástupcu sťažovateľa ich vyčíslil sumou 245,70 € [vypočítanou zo základu priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2008 v sume 695,41 € (úkony právnej služby boli vykonané v roku 2009)], a to za dva úkony právnej pomoci podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), t. j. 2-krát po 115,90 € a 2-krát režijný paušál po 6,95 € (bod 4 výroku tohto nálezu), čo spolu predstavuje sumu 245,70 €.

Trovy konania je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. apríla 2010

